Så kan Österbotten attrahera fler internationella företag

Vaasa Insider 12.7.2021

INGRESS: En aktiv näringslivspolitik där tre punkter står i fokus är av stor betydelse för om Österbotten som region ska bli en av coronakrisens vinnare. Det skriver Vasabördige nationalekonomen Joacim Tåg, forskare vid Institutet för Näringslivsforskning.

Coronakrisen har skapat strukturella förändringar för näringslivet och arbetsmarknaden då företag investerat i digitala teknologier som underlättar arbete på distans. När arbetsmönster förändras skapas vinnare och förlorare. Å ena sidan möjliggör arbete på distans det lättare att flytta ut från storstäderna, något som Österbotten som region kan vinna på. Men å andra sidan finns det en risk att internationella företag väljer bort att etablera sig utanför storstäderna när man kan nå kompetensen på distans.

Internationella företags närvaro är av stor betydelse för det lokala näringslivet. Forskning har visat att internationella företag tenderar att betala högre löner, erbjuda bättre karriärsstegar, samt erbjuda träning i professionella arbetsrutiner och internationella affärsnormer. Högre löner skapar köpkraft i regionen och en utbildad och världsvan arbetskraft är till stor nytta för lokala företag som vill växa och expandera på den globala marknaden. Internationella företag bidrar även med ökad efterfrågan från lokala företag, samtidigt som lokala företag kan lära sig av internationella företags forskning- och utvecklingsarbete.

För att attrahera internationella företag krävs det en aktiv näringslivspolitik riktad mot att bygga ett gott näringslivsklimat Det finns skäl att titta särskilt på tre punkter som är av stor betydelse för ett lyckat resultat:

Bygg vidare på styrkorna. Österbotten har initialt goda förutsättningar för att attrahera konkurrenskraftiga internationella företag. Det finns en välutbildad arbetskraft, stabilt politiskt och makroklimat, trespråkighet i befolkningen, närhet till naturresurser, samt ett internationellt konkurrenskraftigt energikluster. Forskning har visat att dessa styrkor är av central betydelse för att locka till sig internationella företag och är således värda att värna om och bygga vidare på.

Säkra smidiga affärsresor. När arbete på distans blir vanligare kommer antalet affärsresor att minska. Detta kan leda till nedlagda rutter eller färre avgångar med flyg och tåg för affärsresenärer, något som kan skada näringslivet om de resor som blir kvar blir svårare att göra. Det finns nämligen ett starkt samband mellan närheten till flyg och den ekonomiska aktiviteten. Detta samband är speciellt starkt inom IT, telekommunikation och utbildning. Regionen och näringslivet bör alltså aktivt arbeta för att bevara och stärka flyg, tåg och båtförbindelserna till regionen så dessa inte går i förfall när distansarbete blir vanligare.

Var inte rädd att använda etableringsstöd. Olika typer av etableringsstöd kan vara viktiga för att attrahera internationella företag. Detta måste dock ske inom ramen för lagar och regelverk och dessa bör erbjudas enbart till företag där det är tydligt att lokala aktörer vinner på etableringen. Krav på att använda lokala underleverantörer, en viss nivå på investeringar i forskning och utveckling, samt löften om att anställa lokalt bör övervägas.

Coronakrisen har skapat förändringar i näringslivet och därmed vinnare och förlorare. Genom en aktiv näringslivspolitik kan Österbotten komma starkare ur denna kris. Annars finns det risk att vi får lämna stafettpinnen till andra regioner.

Joacim Tåg
Programchef för Företagens Konkurrenskraft vid Institutet för Näringslivsforskning (IFN) och docent i nationalekonomi vid Lunds universitet.